

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL ŠALČININKŲ RAJONO APYLINKĖS TEISME ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. balandžio 14 d. Nr. FA-P-30-10-23
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
l. e. p. 3-iojo audito departamento
direktorės Romualdos Masiulionienės
pavedimus: 2008-06-10 Nr. 30-10, 2008-07-02 Nr. P-30-10-1

Auditą atliko vyriausiasis valstybinis auditorius
Arūnas Juozas Gabrilavičius

Auditas pradėtas	2008-06-10
Auditas baigtas	2009-04-14

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo	6
1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	6
1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo	7
1.3. Dėl vienkartinių priemokų teisėjams skyrimo	8
1.4. Dėl teisėjų atlyginimo dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	10
2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	10
3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	11
4. Rekomendacijos teismui	12
5. Pasiiekta pažanga, šalinant nustatytus neatitikimus	12
Priedai	13

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą, vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2008 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės l. e. p. 3-iojo audito departamento direktoriaus pavedimu² atliko vyriausiasis valstybinis auditorius Arūnas Juozas Gabrilavičius.

Audito tikslas – įvertinti 2008 metų finansinės atskaitomybės ir kitų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, taip pat pareikšti nepriklausomą nuomonę. Įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audituotas subjektas – Šalčininkų rajono apylinkės teismas (toliau – teismas), adresas: Vilniaus g. 58, 17116 Šalčininkai. Identifikavimo kodas – 191448092.

Audituojamu laikotarpiu teismui vadovavo pirmininkė Tatjana Juvko, vyriausiąja finansininke dirbo Bronislava Pravlockaja.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

Lietuvos Respublikos Seimas 2009-01-20 nutarimu Nr. XI-155 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ Valstybės kontrolei pavedė atlikti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų (darbo užmokesčio fondo) valstybinį auditą Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose. Teismas dėl audito metu nustatytų klaidų, neatitikimų ir teisės aktų pažeidimų darbo užmokesčio srityje buvo informuotas 2009-02-24 raštu Nr. S-(34-1.10.1)-420 „Dėl atliktų audito procedūrų“. Rašte nurodyti dalykai buvo susisteminti ribotos apimties valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose, rezultatų apibendrinimo ataskaitoje ir yra pateikiami šioje ataskaitoje.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2008-01-02 d. įsakymas Nr. V-1 „Dėl 2008 metų valstybinio audito programos“ (su vėlesniais pakeitimais).

² Valstybės kontrolės l. e. p. 3-iojo audito departamento direktoriaus pavedimas, 2008-06-10 Nr. P-30-10.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama teismo 2008 metų finansinė atskaitomybė:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybės mokslo ir studijų institucijų pajamų į biudžetą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Finansinio turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 7);
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8);
- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicinius projektus 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11);
- Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12);
- Vidaus reikalų, teisėsaugos, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų išlaidų straipsnio „Darbdavių socialinė parama“ įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. BFP-25).

Teismui 2008 metams įstatymu³ skirta 1 326,0 tūkst. Lt (iš jų – 905,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ – 1,0 tūkst. Lt (iš jų – 0,7 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) minimaliajai mėnesinei algai padidinti.

Teisėjų taryba, vadovaudamasi 2007-12-14 Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-209, kuriuo buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams, 2008-01-15 raštu Nr. 36P-6-(7.1.10) nurodė, kad teismui 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų

³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 priedėlis, 2007-12-06 Nr. X-1353.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2008-02-06 Nr. 90.

sumoje yra numatyti 52,0 tūkst. Lt (iš jų 40,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 12 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) tiksliniai daliniai asignavimai rengiamo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo įgyvendinimui ir jų negalima naudoti tol, kol neįsigalios šis įstatymas.

Teismas 2008 metais vykdė programą: „Bylų nagrinėjimas“ (kodas 1.2). Šiai programai įgyvendinti teismas iš valstybės biudžeto 2008 metais gavo ir panaudojo 1 326,8 tūkst. Lt asignavimų.

Programai „Bylų nagrinėjimas“ vykdyti Teismas 2008 metais gavo ir panaudojo 905,7 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 280,6 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms skirtus valstybės biudžeto asignavimus.

Teismas 2008 metais Teisėjų atlyginimų įstatymo (Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008-11-15) įgyvendinimui panaudojo 37,9 tūkst. Lt (teisėjų darbo užmokesčio padidinimui – 16,2 tūkst. Lt, vienkartinėms priemokoms – 12,9 tūkst. Lt, atitinkamai socialinio draudimo įmokoms – 8,8 tūkst. Lt). Teismas 14,1 tūkst. Lt šių valstybės biudžeto asignavimų metų eigoje panaudojo teisėjų darbo užmokesčiui.

Kreditinis Teismo įsiskolinimas 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 11,8 tūkst. Lt, iš jų 11,6 tūkst. Lt už prekes ir paslaugas, o 0,2 tūkst. Lt – už socialinio draudimo įmokas. Debetinio įsiskolinimo nebuvo.

Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁵.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 0,5 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 6,6 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis – didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.
- 0,5 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių, tai yra 13,3 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis – didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais teisingi.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, teisme atliktas veiklos, apskaitos, vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatant reikšmingo iškraipymo riziką, nustatytos svarbiausios audito sritys. Vertinant vidaus kontrolę, buvo susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis.

Atlikę vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus nepriklausomai nuomonei pareikšti surinkome atlikę tik savarankiškas audito procedūras. Audito procedūras atlikome šiose srityse: darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmoku, prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų, ilgalaikio turto.

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įsakymas, 2002-02-21 Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos 5 teisėjų pareigybės.

2008 metais Teismas panaudojo 404,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų teisėjų darbo užmokesčiui ir 125,2 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms, iš jų:

- 334,9 tūkst. Lt nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 103,7 tūkst. Lt nuo jo priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms (iki Teisėjų atlyginimų įstatymo įsigaliojimo⁶).

- 69,3 tūkst. Lt nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 21,5 tūkst. Lt nuo jo priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms, (tarp jų – 12,9 tūkst. Lt teisėjų vienkartinėms priemokoms ir 4,0 tūkst. Lt nuo jų priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms).

1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Vertindami teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, nustatėme, kad nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokestį teismas skaičiavo atsižvelgdamas į teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimą aiškinančius teismų tarybos nutarimus⁷, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais⁸, kurie reglamentuoja teisėjų tarnybinių atlyginimų koeficientus, tarnybinių atlyginimų priedų už išstarnautą laiką kintamus dydžius.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Teismų įstatymo 96 straipsnio 1 dalį teisėjų darbo užmokestis (nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – teisėjų atlyginimas) nustatomas įstatymu. Teisėjų darbo užmokestis iki 2008 m. lapkričio 14 d. buvo reglamentuojamas Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymu, o nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymu.

⁶ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 200-11-06 Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008-11-15).

⁷ Teismų tarybos nutarimai: 2003-03-07 Nr. 84, 2003-06-06 Nr. 113, 2004-04-02 Nr. 207.

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“ ir 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2001-07-12 nutarimo konstatuojamosios II dalies 1 punkte nurodė, kad minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais⁹ nustatytas teisinis reguliavimas nebegalioja nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo. Konstitucinis Teismas šiame nutarime konstatavo, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos dėl teisėjų darbo užmokesčio mažinimo prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 109 straipsniui, 114 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, todėl teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimui netaikomos.

Nuo šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo dienos minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos iki 2008-11-14 nebuvo nei pakeistos, nei pripažintos netekusiomis galios.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas sutvarkyti teisėjų darbo apmokėjimo reglamentavimą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimus¹⁰, 2008-11-06 priėmė Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pavadinimo, 1, 2, 3, 4, 5, 7 straipsnių ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymą, kuriais teisėjų darbo apmokėjimo nuostatos nuo 2008 m. lapkričio 15 d. buvo perkeltos į Teisėjų atlyginimų įstatymą.

Atsižvelgdami į tai, kad iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčio dydžio nustatymas nebuvo aiškiai reglamentuotas teisės aktais, teisme negalėjome įvertinti nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. 334,9 tūkst. Lt teisėjų darbo užmokesčiui ir 103,7 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms panaudotų valstybės biudžeto asignavimų teisėtumo ir 2009 metams valstybės biudžeto asignavimų poreikio planavimo šioms išlaidoms teisėtumo.

1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo

Vadovaujantis Teismų įstatymo¹¹ 98 straipsnio 2 dalimi, teisėjams iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. už teisėjo funkcijų, nurodytų Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse ir kituose įstatymuose, atlikimą po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis galėjo būti kompensuojama suteikiant iki 14 kalendorinių dienų papildomų mokamų kasmetinių atostogų. Jų suteikimo tvarka

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai: 1997-06-24 Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“ ir 1999-12-28 Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisėsaugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹⁰ Įstatymų projektų reg. Nr. XP-3117-XP-3120 aiškinamasis raštas, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=320851

¹¹ Lietuvos Respublikos teismų įstatymo redakcija, 2002-01-24 Nr. IX-732.

buvo nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹² patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje.

Teisėjams 2008 metais už budėjimus poilsio ir švenčių dienomis buvo suteiktos papildomos atostogos, už kurias iš viso apmokėta 16,9 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų.

Audito metu nustatėme, kad pagal teismo pirmininko patvirtintus budėjimo grafikus teisėjams buvo priskirti budėjimai teisme ir namuose, tačiau toks budėjimas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose buvo žymimas dienomis, nesivadovaujant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹³ patvirtinto Darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašo 2 punktu, kad darbo laikas žymimas valandomis, ir Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkos 6 punktu, pagal kurį teisėjų po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis vykdytų pareigų laikas turėtų būti registruojamas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje, nurodant tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių apskaitą.

Pagal Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkos 4 ir 7 punktus viena papildomų mokamų atostogų diena turėjo būti suteikiama už 8 valandas, dirbtas poilsio ir švenčių dienomis.

Atsižvelgiant į tai, kad nebuvo vedama teisėjų viršvalandžių, darbo poilsio ir švenčių dienomis laiko apskaita valandomis, negalėjome patvirtinti teisme papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo ir už jas 16,9 tūkst. Lt darbo užmokesčio apmokėjimo teisėtumo.

1.3. Dėl vienkartinių priemokų teisėjams skyrimo

Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse ir kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Straipsnyje nurodytų priemokų dydžių nustatymo ir išmokėjimo sąlygas ir tvarką pavesta nustatyti Teisėjų tarybai. Pagal Teisėjų tarybos nutarimu¹⁴ patvirtinto Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punktą, vienkartinė priemoka teisėjams išmokama, jei teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis, jei dėl procesinių veiksmų atlikimo teisėjai dirba poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, jei po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis dalyvauja teismų savivaldos institucijų darbe ar atlieka šių institucijų pavestas užduotis, taip pat

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2002-06-06 Nr. 828.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2004-01-27 Nr. 78 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁴ Teisėjų tarybos nutarimas, 2008-12-05 Nr. 13P-211-(7.1.2).

vykdant teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas ir tais atvejais, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta teisėjų etatų sąrašė.

Teismo pirmininkas 2008-12-12 įsakymu Nr. V2-31, vadovaudamasis Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsniu, teisėjams paskyrė 30 proc. pareiginės algos dydžio vienkartinės priemokas. Įsakyme nebuvo nurodyta, už kokį konkretų po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis atliekamą darbą, nurodytą Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punkte, teisėjams skiriamos vienkartinės priemokos.

Šioms priemokoms panaudota 12 860,00 Lt, o nuo jų priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms – 3 984 Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Kaip buvo minėta, audito metu nustatėme, kad 2008 metais teismo darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose buvo pažymėtas tik teisėjų budėjimo laikas (dienomis), o kitas teisėjų darbas po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nebuvo žymimas.

Teismo pirmininkas paaiškino, kad vienkartinės priemokos teisėjams buvo išmokėtos atsižvelgiant į darbo užmokesčio fondo lėšų likutį, tačiau nedetalizavo, už kokias įstatymuose nustatytas teisėjų funkcijas jos skirtos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, negalėjome įsitikti, ar priemokos buvo skirtos už atliktas teisėjų funkcijas, nurodytas Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje ir Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punkte. Todėl negalėjome įvertinti teisėjams paskirtų 12,9 tūkst. Lt vienkartinių priemokų ir 4,0 tūkst. Lt nuo jų priskaitytų socialinio draudimo įmokų teisėtumo.

Atkreiptinas dėmesys, kad teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaita, kai pagal Teismų įstatymą¹⁵ iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. teisėjams buvo numatytos papildomos mokamos kasmetinės atostogos, reglamentuota Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁶ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 147 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas (kaita) per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo (pamainos) pradžia ir pabaiga nustatoma pagal įmonės, įstaigos, organizacijos darbo tvarkos taisykles. Šio straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad darbuotojų dirbtas darbo laikas žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose. Atsižvelgdami į tai, kad teisme nebuvo nustatytos teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose nustatytas teisėjo funkcijas, apskaitos tvarkos, auditoriai

¹⁵ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 98 str. 2 d. (2002-01-24 Nr. IX-732 redakcija)

¹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2002-06-06 Nr. 828.

rekomendavo teismui sukurti šio darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

Atkreiptinas dėmesys, kad po auditorių pastebėjimo, išdėstyto Valstybės kontrolės 2009-02-24 rašte Nr. S-(34-1.10.1)-420, teismas parengė darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo Šalčininkų rajono apylinkės teisme tvarką, tačiau ji reglamentuoja tik teismo posėdžių sekretorių, vertėjų ir kitų teismo tarnautojų budėjimų laiko apskaitą.

1.4. Dėl teisėjų atlyginimo dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas įsigaliojo 2008 m. lapkričio 15 d. Jis nustatė teisėjų atlyginimų dydžius ir jų skaičiavimo tvarką. Pagal įstatymą bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų atlyginimą sudaro pareiginė alga ir priedas už ištarnautus Lietuvos valstybei metus. Įstatyme nustatyta, kad teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose numatytas teisėjo funkcijas, Teisėjų tarybos nustatyta tvarka išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Išskyrus ataskaitos 1.3 punkte nurodytus pastebėjimus dėl vienkartinių priemonių skyrimo, reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant teisėjų atlyginimą, nenustatyta.

2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos 11 valstybės tarnautojų pareigybių.

2008 Teismas metais panaudojo 357,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui, iš jų: 91,3 tūkst. Lt priedams ir 110,8 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms. Teisme valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos nebuvo skirtos.

Teismo posėdžių sekretoriams 2008 metais už budėjimus poilsio ir švenčių dienomis buvo suteiktos laisvos dienos prie kasmetinių atostogų, už kurias iš viso apmokėta 1,0 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų.

Audito metu nustatėme, kad teismo posėdžių sekretoriams pagal teismo pirmininko patvirtintus budėjimo grafikus buvo nustatyti budėjimai namuose. Toks budėjimo laikas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose buvo žymimas dienomis ir nebuvo žymimas valandomis, kaip nurodyta

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁷ patvirtinto Darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašo 2 punkte.

Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 5 straipsnis nustato, kad darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojantys įstatymai bei kiti teisės aktai valstybės tarnautojams taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nereglamentuoja šis įstatymas. Apmokėjimo sąlygos už budėjimus yra reglamentuojamos Lietuvos Respublikos darbo kodekso 155 straipsnyje. Pagal šio straipsnio nuostatas darbuotojui gali būti suteikiamas poilsio laikas tokios pat trukmės kaip budėjimas įmonėje ar darbo laikui prilygintas budėjimo laikas (budint namuose). Budėjimas įmonėje prilyginamas darbo laikui, o budėjimas namuose – ne mažiau kaip pusei darbo laiko.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, teisme negalėjome patvirtinti 1,0 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų, apmokant teismo posėdžių sekretoriams už poilsio laiką, pridėtą prie kasmetinių atostogų, panaudojimo teisėtumo.

Kitų reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant valstybės tarnautojams atlyginimą, nenustatyta.

3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. patvirtinta ir dirbo 11 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis.

Teismas 2008 metais panaudojo 143,7 tūkst. Lt asignavimų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui, iš jų: 13,3 tūkst. Lt priedams ir 44,5 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms. Teisme darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, vienkartinės pinigines išmokos skirtos nebuvo.

Audito metu nustatyta, kad 2008 metais vairuotojui buvo mokamas 2003-01-27 darbo sutartyje Nr. 20 nustatytas pastovus 50 proc. priedas prie tarnybinio atlyginimo už vairuotojo atliekamus papildomus darbus (blankų, kanceliarinių prekių ir kitų dokumentų ir inventoriaus pristatymą į teismą ir kitas valstybines institucijas, automobilio priežiūrą ir smulkų remontą), pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą¹⁸, kuriame nustatyta, kad priedai gali būti mokami nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

Todėl vairuotojui 6,5 tūkst. Lt priedų prie tarnybinio atlyginimo 2008 metais buvo išmokėta, nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

¹⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, 2004-01-27 Nr. 78 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) 5.2 p.

Pažymėtina, kad teismo pirmininkas 2009-04-01 įsakymu Nr.V2-5 pakeitė darbo sutarties su vairuotoju sąlygas, ir priedas nuo minėtos datos nebus mokamas.

Kitų reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, darbo užmokestį, nenustatyta.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą¹⁹ teismo pirmininkas, kaip asignavimų valdytojas, yra atsakingas už jam paskirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal tikslinę paskirtį, už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą bei pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, o pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės²⁰ už ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę ir išankstinę finansų kontrolę atsako įstaigos vyriausiasis buhalteris.

4. Rekomendacijos teismui

- Imtis priemonių valdyti riziką, susijusią su darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumu.
- Sukurti darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

5. Pasiiekta pažanga, šalinant nustatytus neatitikimus

Apie audito metu nustatytas klaidas ir neatitikimus teismas informuotas Valstybės kontrolės raštais: 2008-09-10 Nr. S-(34-1.10.1)-1658, 2008-12-16 Nr. S- S-(34-1.10.1)-2328, 2009-02-24 Nr. S-(34-1.10.1)-420, 2009-04-06 Nr. S-(34-1.10.1)-678.

Audito metu teismas įgyvendino dalį Valstybės kontrolės pateiktų rekomendacijų. Teismo pirmininko 2009-03-12 įsakymu Nr. V1-10 patvirtintoje Darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo Šalčininkų rajono apylinkės teisme tvarkoje nustatyta teismo posėdžių sekretorių, vertėjų ir kitų teismo tarnautojų budėjimo laiko apskaita.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus vedėja

Aurelija Brukštutė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus
vyriausiasis valstybinis auditorius

Arūnas Juozas Gabrilavičius

¹⁹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. 1 p. ir 7 str. 1 ir 3 p.

²¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, 20.6 p.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Šalčininkų rajono apylinkės
teisme atlikto finansinio (teisėtumo)
audito rezultatų“
priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Imtis priemonių valdyti rizikos veiksnius, susijusius su darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumu	Šalčininkų rajono apylinkės teismui		1 mėn.
2.	Sukurti darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą	Šalčininkų rajono apylinkės teismui	Teisėjų taryba ketina patvirtinti tvarką dėl teismo darbuotojų viršvalandinio darbo apskaitos ir įpareigoti visus šalies teismus patvirtinti tvarkas	Teismas artimiausiu metu patvirtins vidaus dokumentus, kurie nustatys teismo teisėjų viršvalandinio darbo apskaitos tvarką.
Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: teismo pirmininkė Tatjana Juvko, tel. (8 380) 51282				